

Projekt: Digitální učební materiály ve škole, registrační číslo projektu CZ.1.07/1.5.00/34.0527

Příjemce: Střední zdravotnická škola a Vyšší odborná škola zdravotnická, Husova 3, 371 60 České Budějovice

Název materiálu: Rodina jako významný socializační prvek - prezentace

Autor materiálu: Mgr. Ilona Bláhová

**Datum (období)
vytvoření:** 11. 7. 2012

Zařazení materiálu:

Šablona: Inovace a zkvalitnění výuky prostřednictvím ICT (III/2)

Předmět: Psychologie a komunikace,
3.ročník

Sada: PS7

Číslo DUM: 04

Tematická oblast: Sociální psychologie a úvod do sociální komunikace

Ověření materiálu ve výuce:

Datum ověření: 1. 10. 2012

Ověřující učitel: Mgr. Ilona Bláhová

Třída: ZDA 3.A

Popis způsobu použití materiálu ve výuce:

Výuková elektronická prezentace RODINA JAKO VÝZNAMNÝ SOCIALIZAČNÍ PRVEK slouží jako podpůrná a názorná pomůcka k výkladu učitele. Opakovací úlohy v úvodu prezentace umožňují navázat a propojit nové informace s předcházejícím učivem psychologie. Prezentace výstižně a názorně zachycuje nejdůležitější momenty výkladu, které si mohou žáci zaznamenat a využít při domácí přípravě.

Tento výukový materiál je spolufinancován Evropským sociálním fondem a státním rozpočtem České republiky.

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

RODINA JAKO VÝZNAMNÝ SOCIALIZAČNÍ PRVEK

Opakování

Co je to socializace?

Jaké formy sociálního učení znáte?

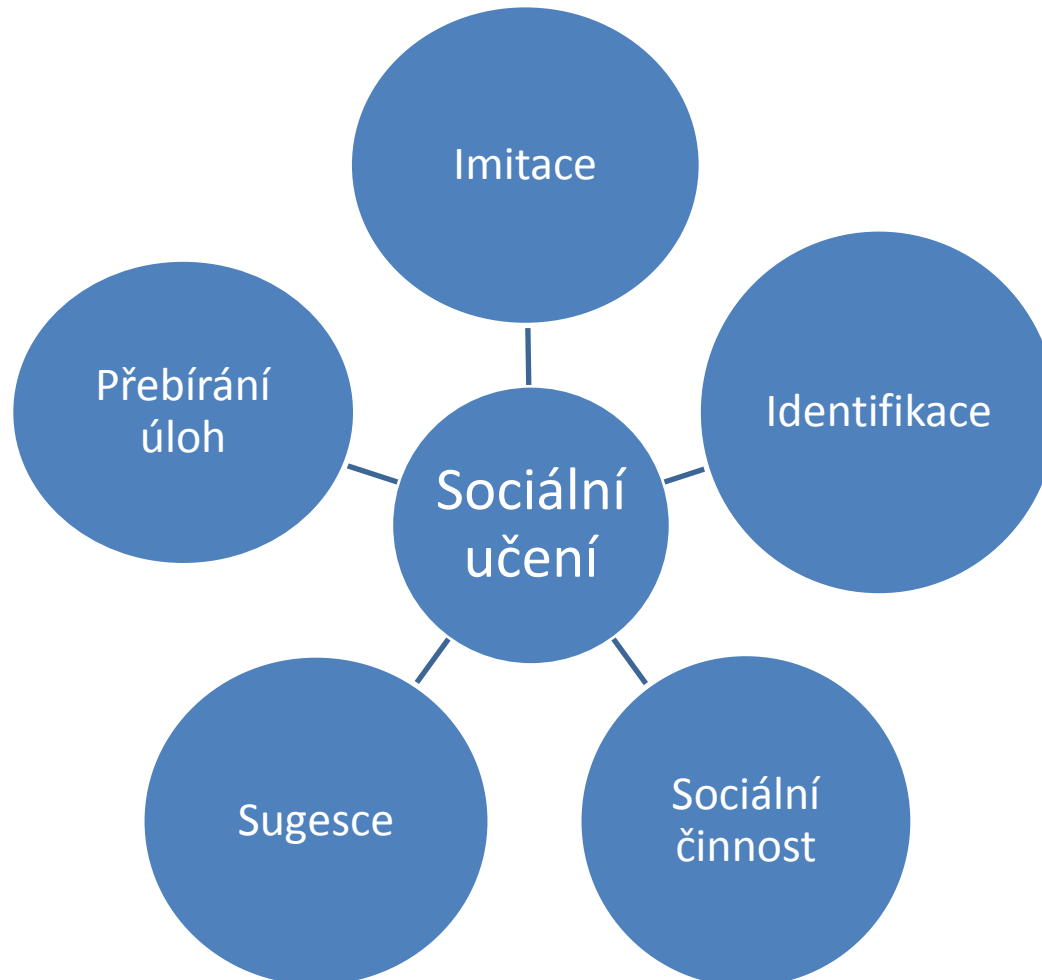
Jaké znáte socializační determinanty?

Co je to socializace?

- *Celoživotní proces utváření a vývoje člověka ve společenskou bytost.*

Jaké formy sociálního učení znáte?

Jaké znáte socializační determinanty?

- Biologické determinanty socializace
- Sociální determinanty socializace

Rodina

Definice:

Rodina je primární společenská skupina, založená na svazku muže a ženy, na pokrevním vztahu rodičů a dětí, či vztahu jej zastupujícím (osvojení), na společné domácnosti, jejíž členové plní společensky určené a uznané role vyplývající ze vzájemného soužití.

Znaky rodiny

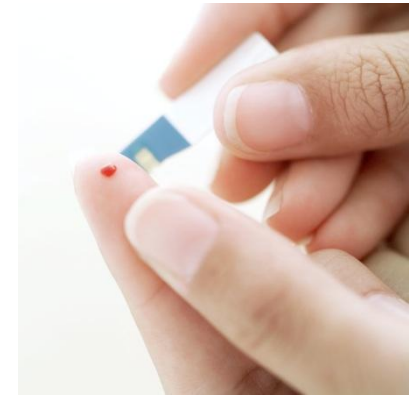
Společné soužití,
život pod jednou střechou

Láska, intimita

Manželský svazek

Pokrevní provázanost
/ adopce

Soudržnost, dělba rolí

Společné cíle, spolupráce

Tradiční X moderní rodina

Tradiční rodina

- Sňatek má „posvátný“ charakter
- Matriarchát/patriarchát
- Tradiční dělení sociálních rolí
- Rodinná pospolitost, prosazování zájmů rodiny
- Více četnost potomstva

Moderní rodina

- Život „na hromádce“
- Význam sňatku klesá, rozvodovost stoupá
- Emancipace až záměna rolí
- Snaha nových rodin se odtrhnout a osamostatnit se, orientace na kariéru
- Snížení počtu potomků...bezdětné páry

Problémy současné rodiny

- Rovnoprávnost muže a ženy = emancipace
- Záměna (flexibilita) rolí (muž X žena)
- Nedostatek času na děti (kariera X výchova dětí)
- Fetišizace dětí, kult dítěte

Zamyslete se jak mohou výše zmíněné body negativně ovlivnit rodinné soužití

Rodinné struktury

A) Rodina výchozí

- Rodina narozeného dítěte
- Rodina původní, „kmenová“

Rodinné struktury

B) Nukleární rodina

- Dvougenerační
- Vícegenerační

= soužití dětí, rodičů popř.
prarodičů

Rodinné struktury

C) Rodina úplná / neúplná

- Rozvod
- Rozchod
- Úmrtí

Funkce rodiny

Ekonomická funkce

Výchovná funkce,
socializace jedince

Ochranná funkce

Biologicko/repro-
dukční funkce

Emocionální funkce

Rodina jako socializační prvek

FUNKČNÍ rodina plní veškeré své funkce, uspokojuje fyzické i psychosociální potřeby jejích členů a je zdrojem nových kvalitních jedinců pro společnost.

Rodina je PRIMÁRNÍ socializační prvek pro nového jedince a jejím socializačním prostředkem je VÝCHOVA.

Patologie rodiny

1/Dysfunkční rodina

Rodina neplní **některé z jejích funkcí**, či je neplní kvalitně. Jedná se o rizikové prostředí pro potomky. (Př. Alkoholismus rodičů, drogová závislost, agresivita v rodině..)

2/Afunkční rodina

Rodina neplní **žádné ze svých funkcí**. Život a vývoj nových jedinců v takové rodině je nemožný, nebo je vážně ohrožen.

Styly výchovy

Autoritativní
výchova

- Poslušnost a podřízení se rodičům
- Příkazy, tresty

Liberální
výchova

- Výchova téměř bez žádných požadavků
- Děti nemají stanoveny mantinely

Demokratický
styl výchovy

- Rovnoprávný vztah dítěte a rodiče
- Upřednostňována pochvala před trestem

Rozmazlující
výchova

- Nadměrně shovívavá výchova
- Neposlušnost, sobeckost, pokřivené hodnoty

Hyperprotektivní
výchova

- Jedináček, starší rodiče
- Nesamostatnost a závislost dítěte

Lhostejná
výchova

- Nedostatek času na výchovu
- Rodiče zastupují svou přítomnost materiálními dary

Nedostatek lásky

- Nechtěné dítě, nepřijetí postiženého dítěte rodiči

Výchovné chyby

- Orientace na výkon dítěte
- Vzpoura proti pravidlům
- Absence norem chování
- Nerozhodnost, dvojznačnost a ambivalence v přístupu k dítěti
- Nedodržování práv dítěte

Opakovací otázky

Vyjmenujte znaky charakterizující rodinu.

Jaké jsou rozdíly mezi tradičním a moderním pojetím rodiny?

S jakými problémy se potýká současná rodina?

Vyjmenujte funkce, které plní funkční rodina.

Jaký rozdíl je mezi dysfunkční a afunkční rodinou?

Co je socializačním prostředkem rodiny?

Jaké výchovné styly znáte?

DĚKUJI ZA POZORNOST

Použité zdroje I.

- VÁGNEROVÁ, M. *Základy psychologie*.1.vyd. Karolinum: Praha,2004.ISBN 80-246—0841-3., s.356
- ŘEZÁČ, J. *Sociální psychologie*.1.vyd. Paido: Brno, 1998.ISBN 80-85931-48-6.s.,268
- HAYESOVÁ, N. *Základy sociální psychologie*.5.vyd.Portál: Praha,2009.ISBN 970-80-7367-639-1.s.,166
- HOLEČEK, V., MIŇHOVÁ, J., PRUNNER, P. 2vyd. *Psychologie pro právníky*. Vyd. Aleš Čeněk, s.r.o., 2007.ISBN 978-80-7380-065-9.,s 351

Použité zdroje II.

- NAKONEČNÝ, M.: *Sociální psychologie*. 1.vyd. Praha:Academia, 1999.ISBN 80-200-0690-7.,s.287
- SOBOTKOVÁ, I.: *Psychologie rodiny*. 2.přepr.vyd. Praha:Portál.2007,ISBN 978-80-7367-250-8. s., 219.

Použité zdroje III.

- Všechny obrázky v použité v prezentaci jsou kliparty Microsoft Office on line
<http://office.microsoft.com>
- Všechna schémata: vlastní zdroj